

Prisimename prasmingų darbų įkvėpėją, konsultantę, patarėją

Parengė Konstantinas PRUŠINSKAS

Šiomet minime kultūros istorikės, pedagogės, knygų autorės Anelės Šidiškytės-Butkuvienės gimimo 80 metų ir mirties penerių metų sukaktis. Su didžiule pagarba ir dėkingumu ją prisimename Regionų kultūrinių iniciatyvų centre. Su Anele bendradarbiauti pradėjome apie 2000-uosius metus, kai tyrinėjdami Žemaitijos dvaruose gyvenusių Lietuvos kultūros istorijoje ryškų pėdsaką palikusių asmenybių gyvenimą ir kūrybą, periodiniame leidinyje radome 1997 m. rugpjūčio 20 d. išspausdintą jos straipsnį „Užmiršta romanistė“, kuriame rašoma apie buvusią Platielių dvaro šeimininkę, rašytoją grafiene Sofiją Tyzenhauzaitę de Suazel-Gufjė (1790–1878). Tais metais užsimezges bendradarbiavimas buvo plėtojamas daugiau negu dešimtmetį. Su ja tarėmės rengdami spaudai pirmąsias dvi S. Tyzenhauzaitės knygas, išverstas iš originalo prancūzų į lietuvių kalbą – „Reminiscencijos“ (išleistos 2004 m.), istorinis romanas „Halina Oginskytė, arba Švedai Lenkijoje“ (2006 m.). Anelės paskatinti ėmėmės ir Gabrielės Gunterytės Puzinienės (1815–1869) knygos „Vilniuje ir Lietuvos dvaruose: 1815–1843 metų dienoraštis“ vertimo iš lenkų į lietuvių kalbą (lietuvių kalba

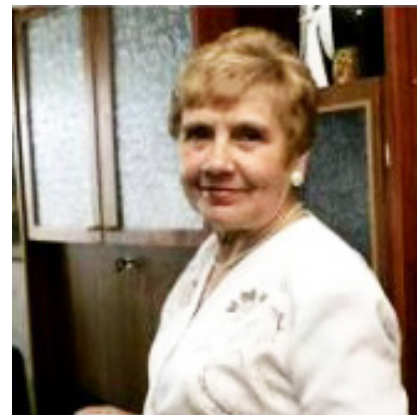
knygą išleidome 2005-aisiais).

A. Butkuvienė džiaugėsi, kai pradėjome ir pasaulyje garsaus kompozitoriaus, mūsų valstybės, politikos bei visuomenės veikėjo, 1794 m. sukilimo vieno iš vadų Lietuvoje Mykolo Kleopo Oginskio (1765–1833) rašytinio palikimo tyrinėjimo ir vertimo į lietuvių kalbą bei leidybą (2007 m. pirmą kartą lietuvių kalba išleidome „Priesakus sūnui“, tais pačiais metais – pirmąjį jo „Atsiminimų“ tomą, 2008 m. – antrąjį ir trečiąjį, 2010 m. – ketvirtąjį, o 2014 m. – ir „Laiškus apie muziką“.

Anelė Butkuvienė

Anelė Butkuvienė (1942–2017)–Lietuvos kultūros istorikė, pedagogė, lektorė, humanitarinių mokslų daktarė, populiarių pažintinių knygų apie iškilias Lietuvos moteris, lietuvių kultūros istorijos vadovėlio autorė.

Ji gimė 1942 m. spalio 29 d. Kėdainių rajono Kuronių kaime. 1958 m. baigusi Kėdainių rajono Šėtos vidurinę mokyklą, pradėjo studijuoti istoriją Vilniaus universitete, kurį baigė 1964 metais. Po studijų 1964–1969 m. dirbo Kaišiadorių rajono Žaslių vidurinės mokyklos mokytoja, 1969–1974 m. – Kauno medicinos instituto (KMI) Visuomenės mokslų katedros vyr. dėstytoja. 1974–1977 m. žinias gilino

Margaritos Akelaitytės nuotraukoje – Anelė Šidiškytė-Butkuvienė

mokydamasi Vilniaus universiteto aspirantūroje. Čia jai buvo suteiktas humanitarinių mokslų daktarės laipsnis. Vėliau, 1977–1980 m., toliau dirbo KMI Visuomenės mokslų katedros vyr. dėstytoja. 1980–1992 m. ji buvo Kauno politechnikos instituto (nuo 1990 m. – Kauno technologijos universitetas) Visuomenės mokslų katedros docentė, 1992–1995 m. – šio universiteto Politologijos katedros docentė, nuo 1995 m. – Filosofijos katedros docentė.

Dirbdama šiame universitete ji parengė spaudai ir 1992 m. išleido vadovėlį „Lietuvos kultūros istorijos metmenys (I–III d.)“. Antrasis šios knygos leidimas pasirodė 1993 m., trečiasis – 1997 metais. Na o 1996 m. išspausdinta antroji šios autorės knyga – „Amžinos moterys: įžymiosios XIV–XIX a. Lietuvos moterys“. Šią iškilų Lietuvos moterų temą ji pratęsė ir 2007 m. išleistoje knygoje „Garsios Lietuvos moterys“.

Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais Anelė sunkiai sirgo, tačiau, kol tik jėgos leido, neatsisakydavo patarimų tiems, kas į ją kreipdavosi.

Anelė Butkuvienė mirė 2017 metų gruodžio 24 d. Kaune, palaidota Lekėčiuose.